ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

ОБ'ЄКТ: Документ державного планування

ПРОЕКТ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ ДО 2030 РОКУ

Підготовлено:
Департаментом екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації

Ужгород-2019

ЗМІСТ

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Документом державного планування в даному випадку є Стратегія управління відходами у Закарпатській області до 2030 року.

Стратегія управління відходами у Закарпатській області до 2030 року (далі – Стратегія) розроблена з урахуванням сучасного стану економіки й перспектив соціально-економічного розвитку Закарпатської області, вимог Угоди про асоціацію, законів України "Про відходи", "Про охорону навколишнього природного середовища", розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р "Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року", розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р "Про затвердження Національного плану управління відходами до 2030 року", а також Стратегії поводження з відходами у Закарпатській області на 15-річний період, затвердженої відповідним рішенням від 16.11.2012 № 537 та Програми поводження з твердими побутовими відходами в Закарпатській області на 2016-2020 роки, затвердженої рішенням Закарпатської обласної ради 14.06.2016 № 355.

Метою цієї Стратегії є: створення умов для підвищення стандартів життя населення шляхом впровадження системного підходу до поводження з відходами на регіональному рівні, зменшення обсягів утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання, розробка основ муніципальної системи збору та утилізації твердих побутових відходів для постраждалого населення, що відповідає як вимогам Європейського Союзу, так і вимогам національного та міжнародного законодавства.

Стратегія управління відходами в довгостроковій перспективі спиратиметься на регіональний план управління відходами Закарпатської області, в якому буде передбачено створення та розбудову системи управління відходами у регіоні на зразок європейської моделі. Очевидно, що в гірській місцевості основним завданням є ліквідація нелегальних звалищ, організація організованого та селективного збору відходів, а також формування екологічно свідомого ставлення населення до цих проблем. У низовинних районах першочерговим завданням є створення на належному рівні сміттєзвалищ, створення товариства (в) управління з відходами, організація переробки та обробки відходів.

Довгострокова мета — забезпечення органічної інтеграції запропонованих розробок до планів розвитку області та в майбутньому можливості для подальших успішних проектів у транскордонному співробітництві.

Цілями Стратегії є:

- визначити пріоритетні напрями діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, організацій, установ, підприємств, громадських організацій щодо переходу системи управління відходами на інноваційну модель;
- визначити шляхи та методи удосконалення існуючої інфраструктури з управління відходами, які не суперечать інноваційній моделі;
- виконати завдань, спрямовані на екологічну та ресурсну безпеку;
- підвищити якість надання адміністративних послуг;
- зменшити кількість захоронення відходів;
- збільшити частку перероблення та повторного використання відходів.

Зв'язок з іншими документами державного планування:

Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року;

Національний план управління відходами до 2030 року;

Водний кодекс України, Земельний кодекс України, Лісовий кодекс України, Закон України "Про відходи", інші нормативно-правові законодавчі акти;

чинні короткострокові та середньострокові галузеві регіональні програми, затверджені Закарпатською обласною радою.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Для підготовки зазначеного Розділу використовувались дані Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища за 2018 рік та статистичні дані, підготовлені Головним управлінням статистики у Закарпатській області.

2.1. Викиди в атмосферу і забруднення атмосферного повітря.

Протягом 2018 року відбулося незначне збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення. Обсяги забруднюючих речовин, які надійшли у повітряний басейн у 2018 році від стаціонарних джерел забруднення за даними Головного управління статистики збільшились у порівнянні з 2017 роком на 24% і складають 3,9 тис. тонн (3,2 тис. тонн у 2017 році). Із загальної кількості викидів забруднюючих речовин 54,6% складають речовини, що належать до парникових газів, зокрема, метан. Крім того, 0,2 млн. т становлять обсяги викидів діоксиду вуглецю.

Із загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря розподіл за чистотою повітря наступний:

Райони та міста з найбільш забрудненим повітрям		Райони та міста з найбільш чистим повітрям	
- Ужгородський	- 28,27%	- м,Берегово	- 1,93%
- Берегівський	- 17,67%	- м,Ужгород	- 1,74%
- Свалявський	- 9,99%	- Рахівський	- 1,56%
- Хустський	- 7,48%	- Виноградівський	- 1,12%
- Воловецький	- 7,44%	- Мукачівський	- 0,80%
- м,Мукачево	- 7,00%	- Іршавський	- 0,61%
- Перечинський	- 5,62%	- Великоберезнянський	- 0,40%
- Міжгірський	- 5,17%	- м.Хуст	- 0,31%
- Тячівський	- 2,75%	- м.Чоп	- 0,14%

В середньому в області одним підприємством у 2018 році було викинуто в атмосферу 19,8 т забруднюючих речовин.

Збільшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відбулось за рахунок основних забруднювачів атмосферного повітря в регіоні — ВАТ "Закарпатгаз" та магістральних газопроводів УМГ "Прикарпаттрансгаз" Закарпатського обласного лінійного виробничого управління магістральних газопроводів, конкретніше — від кількості об'ємів перекачаного цими підприємствами газу.

Показники викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення характеризуються даними економічної та промислової діяльності, видами викидів, а також у розрізі адміністративно-територіальних одиниць. Дані охоплюють 2018 р. у порівнянні з 2017р. та представлені далі в таблицях.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення за видами економічної діяльності у 2018 році

№ з/п	Види економічної діяльності	Кількість підприємств, які здійснювали викиди, од	Обсяги викидів в області		Викинуто в середньому одним підприємством, т
			тис. т	у % до 2017р.	
1	Усі види економічної діяльності	201	4,0	124,0	19,8
	у тому числі:				
1.1.	добувна промисловість	8	0,1	126,2	12,5
1.2.	переробна промисловість	47	0,6	109,8	12,6

1.3.	діяльність транспорту та зв'язку	24	2,6	142,2	106,6
1.4.	охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	34	0,1	119,1	3,0
1.5.	освіта	19	0,1	62,4	2,9
1.6.	виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	3	0,0	65,4	9,5
1.7.	інші види діяльності	66	0,5	166,7	7,6

Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення у 2018 році

	Обсяги викидів, тонн		Збільшення (зменшення) викидів у 2018р. проти 2017р., тонн	Обсяги викидів у 2018р. до 2017р. %	Викинуто в середньому одним підприємством, тонн
	2018 р.	2017 р.			
Всього по області	3972,0	3204,1	768,0	124,0	19,8
м,Ужгород	69,1	97,6	-28,5	70,8	1,6
м,Берегово	76,6	41,6	35,0	184,2	12,8
м,Мукачево	278,2	327,1	-48,8	85,1	10,3
м,Хуст	12,3	14,0	-1,7	88,2	1,4
м,Чоп	5,4	3,5	1,9	153,2	1,8
Берегівський	701,9	31,0	670,9	2262,8	175,5
Великоберезнянський	15,9	16,6	-0,7	95,9	4,0
Виноградівський	44,4	35,1	9,3	126,4	3,0
Воловецький	295,4	702,1	-406,7	42,1	59,1
Іршавський	24,4	53,5	-29,1	45,6	4,1
Міжгірський	205,3	232,9	-27,6	88,2	102,6
Мукачівський	31,7	41,8	-10,2	75,7	3,5
Перечинський	223,4	193,9	29,5	115,2	27,9
Рахівський	62,0	73,6	-11,6	84,2	5,6
Свалявський	396,9	291,8	105,2	136,0	36,1
Тячівський	109,1	53,5	55,5	203,8	5,5
Ужгородський	1122,8	867,4	255,5	129,5	86,4
Хустський	297,2	127,1	170,1	233,8	49,5

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Об'єми викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення на душу населення в порівнянні з 2017 роком збільшились (з 2,5 кг до 3,2 кг).

Показники викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення та всіма видами автотранспорту наведені в таблиці нижче.

Головними причинами забруднення атмосферного повітря є кількість перекачаного газу, застаріле технічне обладнання, профілактичні ремонтні роботи на компресорних станціях. Неефективна робота застарілого газоочисного обладнання спостерігається на асфальтобетонних заводах Закарпатського облавтодору, потужних котельнях Мукачівських, Берегівських, Виноградівських, Хустських тепломереж. Також погано оснащені золоуловлювачами котельні Мінтранспорту і зв'язку України.

Значно краще облаштовані пилогазоочисним обладнанням підприємства з іноземним капіталом, а саме: Ужгородська філія ТзОВ "ЕНО-Меблі", СП "Фішер-Мукачево", ТзОВ "Ено-Меблі" м Мукачево, ТзОВ "Ено-Довге", ТзОВ "Джейбіл Сьоркіт Юкрейн Лімітед", ТзОВ "Флекстронікс", ПрАТ "Єврокар", ТзОВ "Ядзакі Україна" та ТзОВ "Атлант" м. Хуст.

Головним забруднювачем атмосферного повітря Закарпатської області продовжує і надалі залишатися автотранспорт, викиди від якого в 2015 році склали 91,9 % від загального обсягу викидів. За останні роки значно виросла кількість автомобільного транспорту, відмічається ріст автозаправних станцій, що є вагомим джерелом у забрудненні атмосферного повітря.

Динаміка викидів в атмосферне повітря, тис. т.

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис. т.			Щільність викидів у розрахунку на 1 кв. км, кг	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг
	Всього	у тому числі			
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами		
2000	40,7	7,7	33,0	3192,0	32,6
2005	65,9	26,6	39,3	5167,4	52,9
2006	88,2	25,6	62,6	6916,0	70,8
2007	88,2	22,9	65,3	6916,0	70,8
2008	91,4	23,2	68,2	7161,5	73,3
2009	87,6	21,4	66,2	6871,2	70,3
2010	87,3	17,6	69,7	6820,3	70,0
2011	89,4	17,2	72,2	7009,8	71,6
2012	72,1	8,1	64,0	6000,1	57,5
2013	69,1	7,7	61,4	5421,5	55,1
2014	60,5	3,9	56,6	4744,7	48,1
2015	54,2	4,4	49,8	4200,1	43,1
2016	4,9	4,9	*	382,1	3,9
2017	3,2	3,2	*	300,0	2,5
2018	3,9	3,9	*	300,0	3,2

* Органи державної статистики здійснюють збирання та опрацювання статистичної інформації згідно з переліком робіт, періодичністю, у розрізі та в терміни, що передбачені планом державних статистичних спостережень на 2018 рік, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 №175-р "Про затвердження плану державних статистичних спостережень на 2017 рік". Показники щодо викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від пересувних джерел за 2018 р. відсутні, як такі, що не передбачені планом державних статистичних спостережень.

2.2. Водні ресурси

Водні ресурси області формуються за рахунок поверхневого стоку річок басейну ріки Тиса, місцевого річкового стоку, що утворюється в межах області, транзитного річкового стоку, що утворюється на території Румунії, Угорщини та Словаччини, а також експлуатаційних запасів підземних вод.

Річки Закарпатської області в географічному плані розміщені і належать до басейну одного із найбільших приток ріки Дунай – річки Тиса, яка є основною водною артерією області. Загальна протяжність річки Тиса — 967 км, з них в межах України – 262 км. Всі річки беруть свій початок у високогірній частині Карпат.

Територія області перерізана густою річковою мережею, і її середня густина складає 1,7 км/кв. км. Всього в області протікає 9426 рік, сумарною довжиною 19723 км. Загальна довжина 155 річок, кожна з яких довша 10 км, становить 3,43 тис. км. З них ріки Тиса, Боржава, Латориця та Уж мають довжину більш як 100 км кожна. Загальна протяжність річки Тиса — 967 км, з них в межах України – 262 км.

Поверхневий стік на території області формують правобережні притоки р. Тиса – ріки Тересва, Теребля, Ріка, Боржава, що впадають в р. Тиса та ріки Уж і Латориця, які впадають в ріки Лаборець і Бодрог на території Словаччини. Озера в басейні Тиси, як правило, льодяникового походження. Деякі з них утворились в результаті гірських обвалів або мають вулканічне походження.

Найбільшим озеро є Синевир, розміщене у верхів’ях ріки Теребля на висоті 989 м над рівнем моря. Площа його водного дзеркала біля 7 га, середня глибина 16-17 м.

Сільськогосподарське водопостачання, за винятком невеликої кількості водозаборів із гірських потоків, базується переважно на підземних водах.

Закарпаття – найбільш зволожена область України. Всі розвідані або діючі водозабори підземних вод в області є інфільтраційними, тому якість добутої в них підземної води повністю залежить від характеристик поверхневого стоку і потребує особливого захисту.

В цілому питних підземних вод достатньо для задоволення потреб населення в питній воді, але вони розповсюджені дуже нерівномірно.

Загальна сума розрахованих експлуатаційних запасів і прогнозних ресурсів підземних вод у Закарпатській області складає 1125,11 тис.м3/добу.

Розвідані експлуатаційні запаси питних підземних вод становлять:

для м. Ужгород — 65,0 тис.м3/добу;

для м. Берегово — 40,0 тис.м3/добу;

для м. Мукачево — 50,0 тис.м3/добу;

для м. Хуст — 27,36 тис.м3/добу;

для м. Чоп — 6,48 тис.м3/добу.

В рівнинній частині області ресурси підземних вод значно перевищують обсяги їх можливого використання. В гірській частині Закарпаття, особливо на територіях з водонепроникними флішовими породами, ресурси питних підземних вод незначні. У зв'язку з цим перспективним для централізованого забезпечення населення якісною водою є гірські потічки на залісених ділянках за межами населених пунктів.

У 2018 році основними водокористувачами області забрано із природних водних об'єктів 47,2 млн. м3 води (на 2,52 % більше, ніж за попередній рік) та скинуто всього 36,5 млн. м3 зворотних вод (на 1,16 % більше, ніж у 2017 р.). У 2018 р. показник використання свіжої води у всіх галузях становив 23,57 млн. м3.

Споживання свіжої води у 2018 році порівняно з 2017 р. збільшилось на 8,12 %. Найбільше використано води на побутово-питні потреби – 13,88 млн. м3. На сільськогосподарські потреби використано 0,656 млн. м3, на виробничі потреби – 8,333 млн. м3. Використання свіжої води за рік на одного мешканця склало 18,754 м3.

Найбільшими споживачами води є підприємства житлово-комунального господарства області (70 % від загального використання води в області) та сільського господарства (20 % від загального водоспоживання). Щодо повного водоспоживання за обсягом використання свіжої води найменшим водокористувачем області є промисловість, на яку припадає менше 7,0% загального об'єму. Це пояснюється суттєвим скороченням промислового виробництва в області. Спостерігається тенденція збільшення показників втрати води при транспортуванні. Якщо у 2000 р. вони становили 7,834 млн. м3, то у 2018 р. цей показник становив 9,38 млн. м3. Найбільші показники втрат води у Мукачівського, Берегівського та Виноградівського водоканалів (до 50-60 % забору води). Великий обсяг втрат води обумовлений застарілими мережами водопостачання, які потребують невідкладного ремонту та переоснащення.

У галузі сільського господарства області водні ресурси використовуються у двох основних напрямках: сільськогосподарське водопостачання та рибне господарство.

2.3. Стан фауни, флори, біорізноманіття.

В частині розвитку природно-заповідної справи в Україні Закарпатська область посідає одне з провідних місць.

Відсоток фактичної площі територій та об'єктів природно-заповідного фонду до загальної площі області становить 14,15% станом на 01.01.2018 року.

Станом на 01.01.2019 р. в області взято на облік 469 об'єктів природно-заповідного фонду, загальною площею 180698,9198 га, з них загальнодержавного значення – 34 об'єкти, загальною площею 155534,514 га, місцевого значення – 435 об'єкти, загальною площею 25164,4058 га.

У частині розвитку природно-заповідного фонду впродовж 2018 року ідентифіковані ділянки буково-дубових та дубово-букових лісів в околицях смт. Тересва, села Біловарці та селища Тересва Тячівського району, які визначені особливо цінними, оскільки виконують грунто-захисну та водорегулюючу функцію і мають високу наукову, природоохоронну та рекреаційну цінності як залишки збережених Дібров. На зазначеній території створений лісовий заказник місцевого значення „Тересвянська долина" на площі 192,9 га, без вилучення площі від землекористувача – державного підприємства „Тячівське лісове господарство". Заказник оголошено рішенням

тринадцятої сесії VII скликання Закарпатської обласної ради 13.12.2018 №1348 „Про оголошення об’єктів природно-заповідного фонду”.

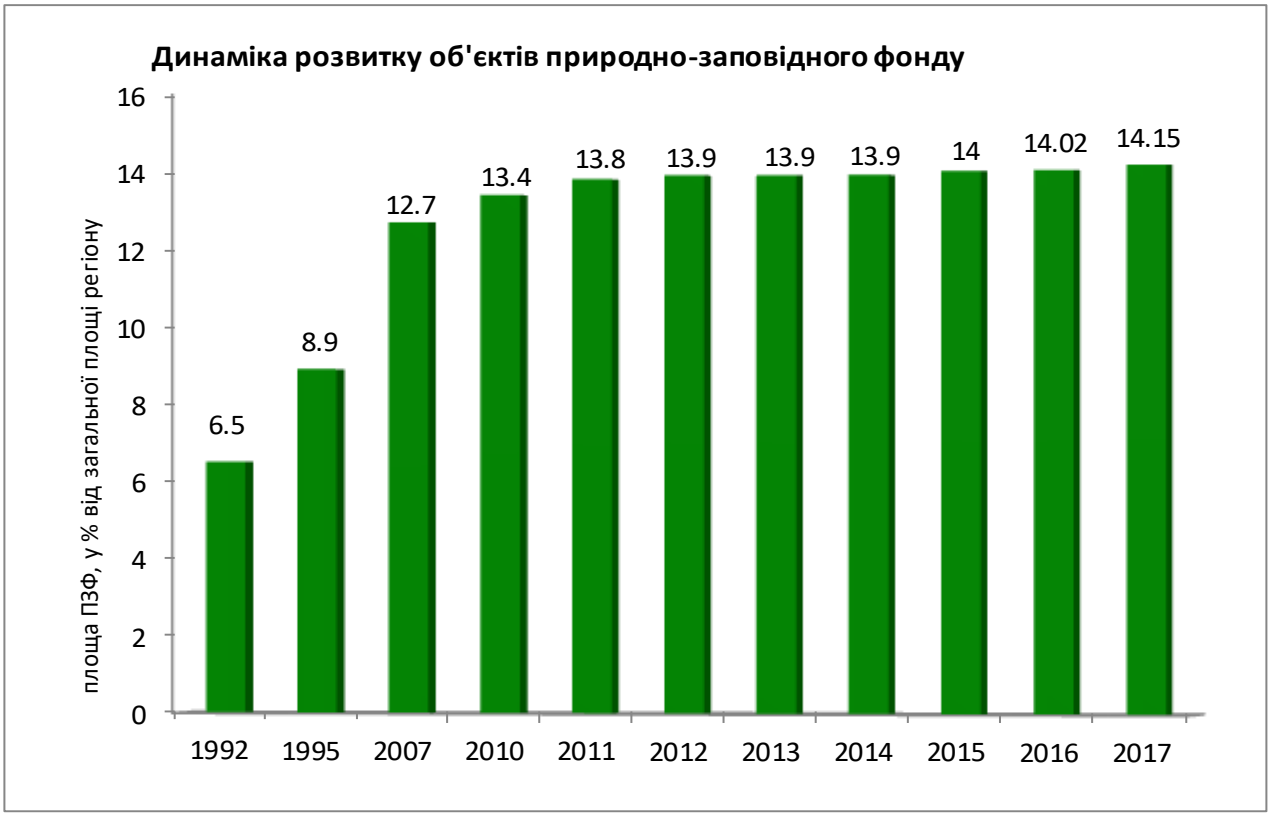

Розподіл територій та об’єктів ПЗФ за їх значенням, категоріями та типами станом на 01.01.2019 р.

Категорії об’єктів ПЗФ	Об’єкти ПЗФ									% площі окремих категорій до загальної площі ПЗФ
	загальнодержавного значення			місцевого значення			разом			
	к-ть, шт	площа, га		к-ть, шт	площа, га		к-ть, шт	площа, га		
		усього	у т.ч. надана в постійне корис-тування		усього	у т.ч. надана в постійне корис-тування		усього	у т.ч. надана в постійне корис-тування	
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	1	58035,8	36382,8	-	-	-	1	58035,8	36382,8	32,12
Національні природні парки	3	87964,3	55151,6	-	-	-	3	87964,3	55151,6	48,68
Регіональні ландшафтні парки	-	-	-	2	14961,9558	-	2	14961,9558	X	8,28
Заказники, всього:	19	9218,0*	X	56	7098,9159*	X	75	16316,9159*	X	9,0
у т.ч. ландшафтні	1	1026,0	X	2	208,6	X	3	1234,6	X	0,7
лісові	3	1173,0*	X	18	4244,5159*	X	21	5417,5159*	X	3,0
ботанічні	8	1237,0*	X	23	1456,4*	X	31	2693,4*	X	1,5
загальнозоологічні	4	5071,0*	X	1	75,0	X	5	5146,0*	X	2,8
орнітологічні	1	606,0	X	1	49,9	X	2	655,9	X	0,3
ентомологічні	-	-	-	1	9,8	X	1	9,8	X	0,0
іхтіологічні	-	-	-	5	524,0*	X	5	524,0*	X	0,3
гідрологічні	1	105,0	X	5	530,7*	X	6	635,7*	X	0,4
загальногеологічні	1	0,0*	X	-	-	-	1	0,0*	X	0,0
палеонтологічні	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
карстово-спелеологічні	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пам’ятки природи, всього	9	192,0*	X	329	388,0521*	X	338	580,0521*	X	0,32
у т.ч. комплексні	1	22,0	X	-	-	X	1	22,0	X	0,02
лісові	1	42,0	X	-	-	X	1	42,0	X	0,03
ботанічні	6	128,0*	X	40	65,8321*	X	46	193,8321*	X	0,1
зоологічні	-	-	-	1	1,0	X	1	1,0	X	0,0
гідрологічні	1	0,0*	X	250	202,02*	X	251	202,02*	X	0,1
геологічні	-	-	-	38	119,2*	X	38	119,2*	X	0,07
Заповідні урочища	-	-	-	12	2546,1*	X	12	2546,1*	X	1,41

Ботанічні сади	1	86,414	X	-	-	-	1	86,414	X	0,05
Дендрологічні парки	-	-	-	2	34,9	-	2	34,9	X	0,02
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	1	38,0	-	34	138,282	-	35	176,282	X	0,1
Зоологічні парки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	34	155534,514*	91534,4	435	25168,2058*	X	469	180702,7198*	91534,4	100

Примітка: * - площа об'єктів природно-заповідного фонду без дубляжу територій.

Облдержадміністрацією опрацьовано та погоджено проекти Указів Президента України про зміну меж території національних природних парків:

- зміна меж території Національного природного парку "Синевир" шляхом розширення його території на 377,8 га за рахунок земель державного підприємства "Міжгірське лісове господарство", що надаються парку у постійне користування;

- зміна меж території Національного природного парку "Зачарований край" шляхом розширення його території на 4350,4 га за рахунок земель державного підприємства "Довжанське лісомисливське господарство", що надаються парку у постійне користування;

- зміна меж території Ужанського національного природного парку шляхом надання в постійне користування парку 6988,0 га земель державного підприємства "Великоберезнянське лісове господарство". Із земель, що відповідно до Указу Президента від 27.09.1999 №1230 входять до складу парку і знаходяться у постійному користуванні державного підприємства "Великоберезнянське лісове господарство", погоджено у встановленому порядку надання у постійне користування парку 11382,1 га із вилученням від землекористувача.

2.4. Ґрунти

Земельний фонд області за даними Головного управління Держгеокадастру у Закарпатській області (станом на 01.01.2016 р) складає 1275,3 тис. га або 2,1% від території України. Із загальної площі земель 36,8% становлять землі сільськогосподарського призначення, 56,8% – лісові угіддя, 3,7% території краю забудовано, 1,4% земель знаходиться під водою, 1,2% відкритті землі та 0,1% – відкриті заболочені землі.

У результаті перерозподілу земельних ресурсів у державній власності залишилося 77,2% земель, передано у власність – 22,5 відсотка.

Основними власниками землі та землекористувачами є лісогосподарські підприємства, яким надано 40,2% земельного фонду, громадяни, яким надано 29,3% земельного фонду, 3,7% земельного фонду належить сільськогосподарським підприємствам, 6,3% земель належить організаціям, установам природоохоронного, рекреаційного, оздоровчого та історико-культурного призначення, 1,1% – промисловим та іншим підприємствам, 2,6% – закладам, установам, організаціям, 0,9% – водогосподарським підприємствам, 0,8% військовим частинам та організаціям і установам Міністерства оборони, 15,1% земельного фонду складають землі запасу.

Із 1275,3 тис. га земельного фонду області 469,2 тис. га займають землі сільськогосподарського призначення, до числа яких входять 451,0 тис. га сільгоспугідь, 200,2 тис. га з яких рілля.

Для запобігання деградації ґрунтів необхідно створити правильну структуру сільськогосподарських угідь, освоїти ґрунтозахисні сівозміни, дотримуватись науково-обґрунтованих технологій вирощування культур, впроваджувати перспективні технології з мінімальним обробітком ґрунту та використанням місцевих видів добрив. Не працюють державні програми щодо створення багаторічних насаджень, що дуже актуально для Закарпаття. Держава не виділяє кошти для вапнування кислих ґрунтів. В той же час у сільських радах накопичуються кошти, які надходять у порядку відшкодування втрат на землі сільськогосподарського і лісогосподарського призначення.

Заходи Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням будуть враховані при розробці програми економічного і соціального розвитку, секторальних програм та Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області.

У разі внесення змін до відповідних регіональних програм буде розглянуто питання щодо виділення коштів для фінансування ресурсу обласного бюджету.

Реалізація рекомендацій і пропозицій Координаційної ради та виконання плану заходів щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням протягом 2016 – 2020 років, затверджених розпорядженням голови облдержадміністрації від 17.08.2016 № 386 продовжується.

2.5. Кліматичні фактори

Клімат Закарпаття є помірно континентальним з достатнім і надлишковим зволоженням, нестійкою весною, не дуже спекотним літом, теплою осінню і м'якою зимою. Середньорічна швидкість вітру у різних місцях становить 1,2-2,4 м/с. Максимальна швидкість, яка зареєстрована в районі міст Хуст і Міжгір'я та на полонинах, досягає близько 40 м/с. Середньомісячна багаторічна температура січня у горах становить -7,8°С, тоді як у низині (м. Ужгород) тільки -3,1°С, а влітку 11-14°С у високогір'ї і 20-21°С на низині. В залежності від висотного місцеположення території змінюється кількість опадів. Середньорічні опади в низинній зоні становлять 600-800 мм, а в горах – 1000-1500 мм (у рік високої водності до 2500 мм).

2.6. Поводження з відходами

Всього в регіоні централізований збір ТПВ організований у 413 населених пунктах, що становить 67,8 % від загальної кількості (609) населених пунктів області.

На території області централізований збір та видалення твердих побутових відходів здійснює 29 спеціалізованих підприємств (найбільші — ТОВ „АВЕ Ужгород", ТОВ „АВЕ Виноградово", ТОВ „АВЕ Мукачево" та ТОВ „Берег-Вертікал") та в 14 населених пунктах здійснення централізованого збору ТПВ відбувається на громадських засадах.

4 спільних українсько-угорські підприємства здійснюють збір та вивезення ТПВ із 197 населених пунктів. 25 спеціалізованих комунальних служб та приватних структур при місцевих радах здійснюють збір та вивезення ТПВ із 216 населених пунктів Закарпаття.

Окремі види відходів, що не підлягають видаленню на сміттєзвалища (люмінесцентні та ртутні лампи, чорний та кольоровий металобрухт, свинцеві акумулятори, відходи пластмаси, поліетилену, склобою, макулатури) збираються спеціалізованими підприємствами (всього 40 суб'єктів господарювання).

Згідно зі звітними даними суб'єктів господарювання, що здійснюють операції у сфері поводження з відходами, впродовж 2018 року зібрано 409 т. відходів поліетилену, 3160 т. макулатури, 668 т. склобою, 681 т. металобрухту, 52 т. шин відпрацьованих, 2 т. свинцевих акумуляторів, 10981 шт. ламп люмінесцентних. Зібрані відходи здебільшого передаються спеціалізованим переробним підприємствам за межі області.

На території області є 2 суб'єкти господарювання, які мають ліцензію Мінприроди України на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами: ТОВ „Нью Екосвіт" та Аварійно-рятувальний загін спеціального призначення головного управління МНС України в Закарпатській області (м. Ужгород).

Впроваджено роздільний збір ТПВ (скла, пластику та макулатури) в 117 населених пунктах, з метою чого розміщено 972 контейнери, а саме: у Рахівському району розміщено 271 контейнерів, в Хустському районі для роздільного збору ресурсоцінних компонентів твердих побутових відходів розміщено 150 контейнерів. КП „Комунал-Сервіс" встановлено 122 контейнерів у Великоберезнянському районі для роздільного збору ПЕТ-пляшок та склотари. У Виноградівському районі для селективного збору відходів вторинної сировини (склотари, ПЕТ-пляшок, макулатури) встановлено 18 контейнерів, у Воловецькому – 178, в Ужгородському – 4, у Перечинському – 11 та у містах обласного значення: Ужгород – 96, Чоп – 25, Мукачево – 77. У м. Хуст роздільний збір ресурсоцінних компонентів побутових відходів організовано в житлових мікрорайонах багатоквартирних будинків, з метою чого встановлено 12 контейнерів для збирання пластмаси, ПЕТ-пляшок, макулатури.

Створюються відповідні умови для залучення інвесторів з метою будівництва сміттєпереробних заводів.

Однією з проблем побудови нових полігонів для збирання і перероблення ТПВ, а також заводів з утилізації ТПВ на Закарпатті є малоземелля. В гірських районах практично неможливо знайти такі земельні ділянки, які б відповідали будівельним і санітарним нормам для такого будівництва. При плануванні схеми очистки області передбачається вивезення ТПВ з гірських

районів (Рахівського, Міжгірського, Воловецького, Великоберезнянського, частини Тячівського) в низинні, що викликає додаткову соціальну напругу серед населення цих районів.

Отримати згоду населення при громадських слуханнях згідно з діючим законодавством вкрай важко. Тому департаментом екології запропоновано на законодавчому рівні врегулювати дану проблему для Закарпатської області як виняток, щоб виділення таких земельних ділянок проходило як захід із упередження екологічних і техногенних катастроф.

Згідно із даними Головного управління статистики Закарпатської області в регіоні діють 24 установки для спалювання відходів з метою отримання енергії та 5 – для спалювання відходів з метою теплового їх перероблення. Рівень утилізації відходів IV класів небезпеки у 2018 році склав 6,4 тис. тонн або 3,4 % від загально утворених.

Суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність із деревообробки та лісопилення у 2018 році утворено 15,4 тис. т деревних відходів, з яких спалено 6,0 тис. т деревних відходів (у т.ч. 4,7 тис. т з метою отримання енергії, 1,3 тис. т з метою теплового перероблення).

Утилізацію відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів підприємства деревообробної галузі здійснюють шляхом спалювання деревних відходів у котлах як додаткового енергетичного ресурсу та шляхом брикетування.

Для забезпечення потужностей устаткування використовуються відходи тирси як від власних виробництв, так і закупівлі від інших деревообробних підприємств, що сприяє загальному зменшенню обсягів накопичення відходів деревини.

ТДВ „Перечинський Лісохімічний комбінат" здійснено будівництво дільниці утилізації тирси на території діючого підприємства товариства з додатковою відповідальністю „Перечинський Лісохімічний комбінат". Обсяг утилізації тирси становить 71 940 м3/рік.

Виробничі потужності з переробки та утилізації відходів деревини створені на таких найбільших деревообробних підприємствах області: ТОВ „Шкала-Енерджі", МПП „Нікос", ТОВ „Алтер Енерго" (Тячівський район), ТОВ „Інтерсорс", ТОВ „Еко-Блейз", ТОВ „Лісоіндустрія" (Берегівський район), ТОВ „ВГСН", ТОВ „Карпати" (Рахівський район), ТОВ „Енран ЗЛК" (Хустський район), ТОВ „К*Лен", ТОВ „Ено Меблі" (Іршавський район) ТДВ „Перечинський лісохімічний комбінат" (Перечинський район) ТОВ НВП „Грифсканд-Свалява" (Свалявський район), ТОВ „Грагоміда" (Міжгірський район).

Виробничі потужності (установки, преси, дробарки) із переробки полімерних та інших відходів вторсировини функціонують на таких підприємствах: КП „Води Хустщини" та ПП „Бреннер" (м. Хуст); КП „Вторма" та ТОВ „Карпати ЛТД" (м. Мукачево); ПП „Пластор" (с. Свобода Берегівського району), ТДВ „Виноградівський завод пластмасових сантехнічних виробів" (м. Виноградів). ФОП Бреза О.О. (Ужгородський район).

Технологічне обладнання для утилізації небезпечних відходів наявне у ТОВ „Нью Екосвіт", яке знаходиться в Ужгородському районі, с. Кінчеш, мікрорайон „Бази".

Згідно з матеріалами інвентаризації місць видалення відходів, електронного сервісу „Інтерактивна мапа сміттєзвалищ", на території Закарпатської області обліковано 374 звалища ТПВ з яких: 134 – санкціонованих (в т.ч. 57 – паспортизованих) та 240 – стихійних.

Більшість діючих МВВ вичерпали свої потужності, заповнені на 75-85%.

Через гірський характер, високу щільність населення, сусідство з 4 країнами Євросоюзу, єдиний водний басейн р. Тиса, заповідність території, ряд населених пунктів (м. Рахів, м. Тячів, м. Виноградів, м. Берегово, м. Перечин та смт Великий Березний.) позбавлені можливості вибору земельних ділянок та оформлення дозвільних документів під МВВ.

Інформація про кількість сміттєзвалищ (полігонів)

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону	Кількість	Площі під твердими побутовими відходами, га	Примітка
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Сміттєзвалища				
1	Берегівський район	13	21,28	-
2	Великоберезнянський район	1	1,5	-
3	Виноградівський район	11	12,6	-
4	Воловецький район	2	3,28	-
5	Іршавський район	14	11,5	-
6	Міжгірський район	1	2,6	-
7	Мукачівський район	4	2,0	-

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону	Кількість	Площі під твердими побутовими відходами, га	Примітка
1	*2*	*3*	*4*	*5*
8	Перечинський район	15	7,2	-
9	Рахівський район	14	6,2	-
10	Свалявський район	4	2,3	-
11	Ужгородський район	20	13,5	-
12	Тячівський район	16	20,0	-
13	Хустський район	17	25,5	-
	Всього сміттєзвалищ:	**132**	**129,46**	**-**
Полігони				
1	м. Мукачево	1	12	-
2	м. Ужгород	1	9,0	-
	Всього полігонів:	**2**	**21**	**-**
	Всього:	**134**	**150,5**	-
Заводи з переробки твердих побутових відходів				
-	-	-	-	-

Поводження з непридатними пестицидами

У 2006-2012 роках Мінприроди України проведена робота із забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення та знешкодження непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин (ХЗЗР), в результаті чого всі непридатні пестициди з території Закарпатської області були вивезені для утилізації.

Також в с. Рокосово Хустського району зберігається 225 тонн забрудненого пестицидами ґрунту, який за висновком Українського науково-дослідного інституту екологічних проблем (м. Харків) є токсичними відходами I-II класів небезпеки, негативно впливають на здоров'я людей та потребують термінового вивезення за межі області або знешкодження у спеціальних печах при температурі 1000-1200°C. До складу ґрунту входять симазин, атразин, ДДТ, прометрин, фосфаміди, метафоси, інші непридатні та невідомі отруйні речовини.

2.7 Здоров'я населення

В області є техногенно-небезпечні об'єкти, які у випадку аварій можуть суттєво вплинути на екологічну ситуацію і призвести до негативного впливу на здоров'я населення. Перелік видів діяльності таких об'єктів щорічно переглядається в районних комісіях з надзвичайних ситуацій та погоджується із управлінням з надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення облдержадміністрації. До таких відносяться: ВАТ "Свалявський лісохімкомбінат" — ТОВ "Грифсканд-Свалява", системи магістральних трубопроводів нафтопроводу "Дружба"; продуктопроводу ДП "ПрикарпатЗахідтранс", який належить АТ "Транснафтопродукт" (Росія); етиленопроводу виробничого об'єднання "Оріана"; газопроводи "Братерство; "Союз", "Прогрес", "Уренгой – Помари – Ужгород".

Зберігається ризик виникнення аварій у випадках перевезення небезпечних вантажів на залізничних коліях, значна частина яких пролягає в гірській місцевості.

Захворюваність населення

	Кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань, тис. - усього	У тому числі								
		новоутворення	хвороби нервової системи	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечостатевої системи	уроджені аномалії (вади розвитку), деформації та хромосомні порушення	травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин
1995	751,4	4,8	72,2	53,4	296,5	52,3	37,7	37,2	1,9	47,1
1996	752,5	5,9	72,6	61,5	288,8	50,6	38,0	37,3	2,3	51,0
1997	776,0	5,9	78,0	62,6	311,6	51,1	37,7	38,5	2,2	44,6
1998	792,9	6,0	79,0	72,5	308,5	51,0	38,2	38,3	2,3	43,6
1999	834,5	7,0	22,0	92,2	316,0	43,9	35,5	38,5	2,3	48,9
2000	849,2	6,2	21,0	97,7	314,2	42,6	35,9	37,5	2,1	44,7
2001	904,7	7,5	21,9	104,5	344,3	43,6	39,8	41,2	2,1	44,0

2002	883,5	8,3	24,0	110,9	323,0	41,6	41,6	41,1	1,9	46,0
2003	882,5	9,0	23,0	113,7	324,3	41,3	38,5	39,7	2,0	46,6
2004	860,1	7,2	19,7	111,1	312,9	38,9	42,1	39,0	1,9	50,6
2005	841,8	6,4	19,5	107,8	315,0	41,1	39,2	37,1	1,9	48,0
2006	809,6	8,1	19,3	97,8	301,9	42,0	38,6	36,2	1,7	46,5
2007	831,0	6,9	19,2	95,5	326,7	40,5	40,3	36,2	1,6	44,7
2008	837,4	7,6	19,3	94,1	337,3	43,8	40,4	35,7	1,8	48,4
2009	841,7	8,0	20,0	91,4	355,9	41,3	36,8	37,6	1,9	48,4
2010	817,5	8,4	20,5	79,7	338,7	41,0	35,9	38,0	1,9	48,8
2011	795,7	8,1	20,8	74,7	335,1	38,2	33,5	37,0	1,9	48,1
2012	792,9	7,9	19,9	68,1	336,0	40,8	31,9	34,8	1,8	48,3
2013	775,7	8,1	18,8	62,1	329,9	41,4	30,6	34,2	1,7	48,4
2014	752,5	8,1	18,7	58,7	328,4	36,4	29,0	32,4	1,5	48,2
2015	760,5	8,2	18,9	60,1	341,4	36,2	28,5	30,6	1,7	47,4
2016	767,4	8,4	18,5	61,0	346,6	36,9	29,5	29,9	1,4	48,8
2017	737,6	8,4	19,3	61,0	325,8	35,4	29,2	32,4	1,4	45,1

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Відходи здійснюють негативний вплив на довкілля та здоров'я населення опосередковано, через фактори забруднення: атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів.

За інформацією МОЗ, найбільш несприятливому впливу шкідливих факторів підлягає населення, яке мешкає в межах санітарно-захисних зон промислових підприємств, що є порушенням вимог "Державних санітарних правил планування та забудови населених місць".

За даними Держгеонадра, головними чинниками забруднення ґрунтових вод на більшій частині території України є комунальні стоки, стоки тваринницьких комплексів, мінеральні добрива, продукти сільгоспхімії, свинець, марганець, нафтопродукти. Забруднення міжпластових підземних вод носить локальний характер, залежить від техногенного навантаження на геологічне середовище та захищеності підземних вод. Ділянки забруднення міжпластових підземних вод знаходяться, переважно, у зоні впливу поверхневого комплексу утилізації дренажних вод гірничовидобувних робіт, невпорядкованих складів зберігання промислових відходів, мінеральних добрив та отрутохімікатів, тваринницьких комплексів, нафтопереробних заводів та інших локальних об'єктів, що впливають на стан підземних вод.

Тому доцільно розглядати лише можливий потенційний негативний вплив від будівництва нових об'єктів управління відходами, передбачених заходами:

1. Будівництво регіональних комплексів з відновлення муніципальних відходів, запланованих в рамках регіонального плану управління відходами на основі кластерного підходу
2. Приведення існуючих об'єктів інфраструктури з відновлення муніципальних відходів у відповідність до встановлених вимог
3. Будівництво регіональних полігонів відходів, що не є небезпечними
4. Створення нових та збільшення потужностей існуючих об'єктів/установок оброблення осаду стічних вод операторами комунальних об'єктів з очищення стічних вод із потужністю розрахованою на популяційний еквівалент понад 50000
5. Створення додаткових потужностей для оброблення небезпечних відходів на основі результатів проведеної інвентаризації в рамках розроблення регіонального плану управління відходами
6. Впровадження потужностей з анаеробного розкладення відходів рослинного походження у суб'єктів господарювання сільськогосподарського сектору
7. Створення додаткових потужностей з оброблення відходів тваринного походження з урахуванням результатів проведеного дослідження
8. Створення інфраструктури збирання та оброблення для відходів електричного та електронного обладнання
9. Створення інфраструктури збирання та оброблення медичних відходів
10. Створення інфраструктури збирання, зберігання, розбирання знятих з експлуатації транспортних засобів, повторного використання та відновлення відходів, що утворилися після розбирання знятих з експлуатації транспортних засобів

Така ситуація обумовлює необхідність створення та забезпечення належного функціонування системи запобігання утворенню відходів, збирання, перероблення та утилізації, знешкодження і їх екологічно безпечного видалення. Це невідкладне завдання навіть в умовах відносної обмеженості економічних можливостей як держави, так і основних утворювачів відходів. Таким чином, єдиним можливим шляхом урегулювання ситуації є створення комплексної системи управління відходами.

Розв'язання зазначеної проблеми є ключовим у вирішенні питань енерго- та ресурсонезалежності держави, економії природних матеріальних та енергетичних ресурсів і актуальним стратегічним завданням (пріоритетом) державної політики.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Забруднення поверхневих водойм стічними водами об'єктів житлово-комунального господарства області та цивільного призначення.

У 2018 році основними водокористувачами області забрано із природних водних об'єктів 47,2 млн. $м^3$ води (на 2,52 % більше, ніж за попередній рік) та скинуто всього 36,5 млн. $м^3$ зворотних вод (на 1,16 % більше, ніж у 2017 р.). У 2018 р. показник використання свіжої води у всіх галузях становив 23,57 млн. $м^3$.

Споживання свіжої води у 2018 році порівняно з 2017 р. збільшилось на 8,12 %. Найбільше використано води на побутово-питні потреби – 13,88 млн. $м^3$. На сільськогосподарські потреби використано 0,656 млн. $м^3$, на виробничі потреби – 8,333 млн. $м^3$. Використання свіжої води за рік на одного мешканця склало 18,754 $м^3$.

У 2018 році відбулось зменшення об'єму скиду забруднених стічних вод у поверхневі водойми. У 2017 р. було скинуто 4,236 млн. $м^3$ недостатньо очищених та неочищених зворотних вод, у 2018 р. – 3,567 млн. $м^3$ (на 16 % менше).

Найбільшими споживачами води є підприємства житлово-комунального господарства області (70 % від загального використання води в області) та сільського господарства (20 % від загального водоспоживання). Щодо повного водоспоживання за обсягом використання свіжої води найменшим водокористувачем області є промисловість, на яку припадає менше 7,0% загального об'єму. Це пояснюється суттєвим скороченням промислового виробництва в області. У 2018 році спостерігалася тенденція зменшення показників втрати води при транспортуванні. Якщо у 2017 р. вони становили 9,97 млн. $м^3$, то у 2018 р. цей показник становив 9,38 млн. $м^3$. Найбільші показники втрат води у Мукачівського, Берегівського та Виноградівського водоканалів (до 50-60 % забору води). Великий обсяг втрат води обумовлений застарілими мережами водопостачання, які потребують невідкладного ремонту та переоснащення.

Зменшення скиду забруднених стічних вод передбачається за рахунок будівництва водокористувачами локальних каналізаційно-очисних споруд, інтенсифікації існуючих каналізаційно-очисних споруд, реконструкції та будівництва нових каналізаційно-очисних споруд.

Фінансування заходів з вивезення на утилізацію забрудненого агрохімікатами ґрунту, який зберігається в урочищі "Промзона" с. Рокосово Хустського району.

В с. Рокосово Хустського району зберігається 225 тонн забрудненого пестицидами ґрунту, який за висновком Українського науково-дослідного інституту екологічних проблем (м. Харків) є токсичними відходами I, II класів небезпеки для здоров'я населення і потребує термінового вивезення за межі області або знешкодження у спеціальних печах при температурі 1000-1200° С. До складу ґрунту входять симазин, атразин, ДДТ, прометрин, фосфаміди, метафоси, інші непридатні та невідомі отруйні речовини.

З метою врегулювання питання очищення від забрудненого пестицидами ґрунту департаментом надано пропозиції до проекту Національного плану управління відходами із конкретними заходами, одним із яких є вивезення забрудненого пестицидами ґрунту, що зберігається на території с. Рокосово Хустського району.

Організація централізованого збору, розміщення та утилізації твердих побутових відходів.

На території області обліковано 134 санкціоновані місця видалення твердих побутових відходів, з яких 57 – паспортизовано. Майже всі сміттєзвалища на 85% заповнені та вичерпали свої потужності.

Згідно із даними Головного управління статистики у Закарпатській області за 2018 рік, обсяг використання відходів I-IV класів становить 0,6 тис т або 0,3 % із загально утворених 186,3 тис т.

Вирішення проблеми поводження з твердими побутовими відходами вбачається в організації централізованого збору сміття в усіх населених пунктах області, поступове зменшення кількості сміттєзвалищ та їх модернізація, рекультивація сміттєзвалищ, які не функціонують.

Вирішення питання покращення як соціально-економічної, так і екологічної ситуації на ДП „Солотвинський солерудник".

Головним осередком розвитку небезпечних техногенно-геологічних явищ є територія впливу гірничих робіт ДП „Солотвинський солерудник" (шахт № 8 та № 9).

Експертним висновком Державної Служби України з надзвичайних ситуацій №3-2013 підтверджено рішення Закарпатської обласної комісії з ТЕБ та НС від 29.04.2013 р. щодо класифікації надзвичайної ситуації, що склалася на території смт. Солотвино Тячівського району Закарпатської області, як надзвичайної державного рівня.

За 2018 рік об'єм карстоутворень збільшився на 13300 $м^3$.

Зростання меж небезпечних зон деформації земної поверхні призвело до саморуйнування ряду існуючих промислових будівель, споруд, інженерних мереж підприємства, що спричинило загрозу існуючій інфраструктурі селища Солотвино та суттєво посилило небезпеку для життєдіяльності населення.

Необхідність будівництва системи відкритої дощової каналізації та локальних очисних споруд для нейтралізації високо мінералізованих кислотних стічних вод, які витікають з-під рудного відвалу на промисловому майданчику рудника ТОВ "Закарпатполіметали" біля с.Мужієво.

За наслідками виробничої діяльності підприємства ТОВ "Закарпатполіметали", яке з 01.01.2007 р. припинило свою діяльність, спричинено забруднення довкілля, зокрема, ґрунту, поверхневих та підземних вод. На промисловому майданчику розташовано 5 відвалів зубожених (засмічених) та пустих порід, загальним об'ємом до 164 тис. тонн та місце для збагачення руд у напіврідкій масі у кількості до 168 тис. кбм, що розташовано у відпрацьованому кар'єрі. За даними Закарпатської геологорозвідувальної експедиції у зазначених відвалах наявні домішки сульфітів та мінералів важких металів, які є токсикантами. Під впливом атмосферних факторів відбуваються процеси окислення сульфітів важких металів, внаслідок цього в підошві відвалів формуються води з підвищеною мінералізацією та низьким pH, що насичені сульфітами важких металів, які вимиваються у поверхневі та підземні води. На прилеглих до підприємства територіях за даними моніторингу зафіксовано перевищення вмісту свинцю та міді в пробах ґрунту, а у воді підвищений вміст кадмію.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Засади екологічної політики України визначені Законом України "Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року" (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року).

В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії.

Зокрема, одним із показників цілі 4 Стратегії "Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління" є показник "Частка державних, галузевих, регіональних та місцевих програм розвитку, які пройшли стратегічну екологічну оцінку – відсотків".

Стратегія розвитку системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2017 р. № 142-р, її основною метою є створення надійної бази для стратегічного та бюджетного планування як на короткостроковий, так і на середньостроковий період. Прогнозування повинно бути технічним неупередженим процесом, що забезпечуватиме реалістичні очікування щодо темпів розвитку економіки та впливу реформ як в суспільстві, так і для головних розпорядників бюджетних коштів під час планування їх діяльності.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Найбільш позитивними для довкілля та здоров'я мають стати заходи, пов'язані з ліквідацією застарілих місць видалення відходів (полігонів та сміттєзвалищ), які не відповідають вимогам Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. "Про захоронення відходів" та рекультивація відповідних ділянок землі (сміттєзвалищ і полігонів відходів).

Зазначені заходи повинні повернути до належного стану значну територію та привести до зменшення кількості об'єктів з високим ступенем екологічного ризику.

При цьому має відбуватись поступова централізація та підвищення контролю за джерелами ризиків, пов'язаних з відходами. Це дозволить забезпечити усі об'єкти оброблення відходів належним контролем, у тому числі постійним моніторингом показників довкілля у робочій та санітарно-захисній зоні.

Проект документа державного планування не містить кількісних та якісних характеристик об'єктів інфраструктури, що пропонуються. У зв'язку з цим опис вторинних кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків, може бути обрахованим на стадії розроблення регіонального плану управління відходами.

Ймовірний екологічний вплив на складові довкілля

№	Чи може реалізація документу державного планування спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Повітря					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		+		
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?			+	
4.	Появу джерел неприємних запахів?		+		
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	

12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об’єкту?			+	
13.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14.	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			+	
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?		+		
Відходи					
17.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			+	
18.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19.	Збільшення кількості відходів І- ІІІ класу небезпеки?			+	
20.	Спорудження еколого-небезпечних об’єктів поводження з відходами?	+			
21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси					
22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?	+			
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?	+			
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?	+			
27.	Виникнення конфліктів між ухваленнями цілями ДДП та цілями місцевих громад?		+		
Біорізноманіття та рекреаційні зони					
28.	Негативний вплив на об’єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			+	
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	

32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?		+		
33.	Будь-який вплив на наявні об’єкти історико-культурної спадщини?			+	
34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об’єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятих місць, руйнування пам’ятників природи тощо)?			+	
	Населення та інфраструктура				
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності, та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	
36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	
37.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	
38.	Необхідність будівництва нових об’єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	
39.	Потреби нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?	+			
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров’я людей?			+	
	Екологічне управління та моніторинг				
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
42.	Погіршення екологічного моніторингу?			+	
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
44.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?		+		
	Інше				
45.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		+		
46.	Суттєве вилучення будь-якого не відновлюваного ресурсу?			+	
47.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?		+		
48.	Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
49.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
50.	Такі впливи на довкілля або здоров’я людей, які самі по собі будуть значними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Розв'язання поставленої проблеми має здійснюватися шляхом:

1) запобігання або мінімізації утворення відходів;

2) попередження чи зниження негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людей;

3) забезпечення технічно і економічно доцільного використання відходів виробництва й споживання як вторинних матеріальних та енергетичних ресурсів;

4) розвитку системи заготівлі, роздільного збирання й перероблення побутових відходів і підвищення якості надання послуг у цій сфері;

5) екологічно безпечного видалення та захоронення відходів.

Крім того, до основних способів розв'язання проблеми належить створення потужностей з оброблення найбільш небезпечних категорій відходів. Відповідна інфраструктура включає окремі установки (в тому числі пересувні) та полігони з комплексом устаткування для відходів різного походження, а також об'єкти для захоронення залишкових продуктів.

Проект Стратегії передбачає заходи щодо створення інфраструктури: *для оброблення небезпечних відходів; для оброблення відпрацьованих нафтопродуктів; для оброблення промислових відходів; інфраструктури для оброблення відходів видобувної промисловості; для оброблення відходів будівництва та знесення; для управління відходами сільського господарства рослинного походження; для оброблення відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів; у сфері управління медичними відходами; для збирання, зберігання, розбирання знятих з експлуатації транспортних засобів, повторного використання та відновлення відходів, що утворилися після розбирання знятих з експлуатації транспортних засобів*

Виконання завдань, передбачених проектом Стратегії сприятиме впровадженню ефективної системи управління відходами, залученню коштів у створення сучасної інфраструктури управління ними, розв'язанню проблем забруднення навколишнього природного середовища і поліпшенню умов життєдіяльності людей.

Основними складовими результативності є:

- суттєве зменшення ризиків, пов'язаних з об'єктами накопичення і зберігання небезпечних відходів;
- запровадження новітніх технологій відновлення, оброблення та видалення відходів, поступове зменшення їх захоронення на полігонах;
- розширення обсягу і підвищення якості послуг із санітарного очищення територій населених пунктів;
- приведення у екологічно безпечний стан об'єктів управління відходами і зменшення соціальної напруги серед населення територій, де розміщені такі об'єкти;
- збільшення обсягів заготівлі, відновлення та рециклінгу відходів як вторинної сировини та випуску додаткової продукції із них.

При спорудженні (будівництві, влаштуванні) об'єктів інфраструктури рекомендується:

- здійснити СЕО при розробці регіонального плану управління відходами;
- кількість та параметри об'єктів інфраструктури для управління відходами визначати з урахуванням кількості населення регіону, соціально-економічних показників;
- обирати місця розташування об'єктів інфраструктури управління відходами з урахуванням природних особливостей регіону, ландшафту місцевості, місць розташування територій та об'єктів природно-заповідного фонду, об'єктів історико-культурної спадщини, особливо цінних земель;
- обирати місця розташування з урахуванням вимог щодо дотримання розмірів санітарно-захисних зон;
- місця розташування майданчиків інфраструктури мають обиратися з урахуванням коефіцієнтів рельєфу місцевості;
- обирати більш енергоефективне основне обладнання;
- при влаштуванні полігонів ТПВ передбачити їх обладнання захисними екранами;
- передбачати заходи з очистки фільтрату, а також очистки реагентів, що використовуються для його очищення;
- передбачати комплекс заходів щодо запобігання потрапляння небезпечних речовин до водних об'єктів;
- розробляти комплекси заходів, спрямованих на зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- передбачати заходи із рекультивації об'єктів інфраструктури у разі виведення їх з експлуатації, консервуванні тощо;
- враховувати віддаленість майданчиків від водних об'єктів, їх гідрологічні режими

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

Альтернатива 1:

"Нульовий сценарій" - тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку не затвердження зазначеного документа державного планування;

Альтернатива 2:

"Передбачення у проекті Стратегії управління відходами у Закарпатській області до 2030 року загальної інфраструктури поводження з відходами без диференціації такої інфраструктури за видами відходів".

При обранні Альтернативи 1, ситуація залишиться без змін.

У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети та не вирішить проблеми негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення.

Крім того, не забезпечує досягнення цілей державного регулювання, викладених у Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, а саме:

- визначення та розв'язання ключових проблем розвитку управління відходами в Україні на інноваційних засадах;
- визначення пріоритетних напрямів діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, організацій, установ, підприємств, громадських організацій та суспільства в цілому щодо переходу системи управління відходами на інноваційну модель;
- визначення шляхів та методів удосконалення існуючої інфраструктури з управління відходами, які не суперечать інноваційній моделі;
- забезпечення сталого розвитку України шляхом виконання завдань, спрямованих на екологічну та ресурсну безпеку;
- зменшення адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, підвищення якості надання адміністративних послуг;
- забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій

Обрання Альтернативи 2:

Суттєвого впливу на зміст Стратегії не мало б.

Проте, передбачення у проекті Стратегії управління відходами у Закарпатській області до 2030 року загальної інфраструктури поводження з відходами без диференціації такої інфраструктури за видами відходів, містили б певні недоліки, зокрема:

- суперечність Стратегії управління відходами;
- складність до сприйняття документу державного планування;
- алогічність розділів документу державного планування.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Моніторинг та контроль заходів з реалізації Стратегії проводиться щороку за такими показниками:

Показники	**Одиниця виміру**
Запобігання утворенню побутових відходів	
Кількість утворених побутових відходів	тонн на рік
Кількість зібраних побутових відходів	-"-
Збирання і перевезення побутових відходів	
Охоплення населення послугами із збирання та перевезення побутових відходів	відсотків
Охоплення населення послугами із роздільного збирання побутових відходів	-"-
Повторне використання та інші види утилізації	
Кількість центрів для товарів, які були у вжитку	одиниць
Кількість та потужності компостних установок для роздільно зібраних зелених відходів/виробництва біопалива	одиниць, тонн на рік
Кількість установок та їх потужність для попереднього оброблення залишкових (змішаних) побутових відходів	-"-
Утилізовані побутові відходи до загального обсягу утворених побутових відходів	відсотків
Видалення побутових відходів	
Видалені (захоронені) побутові відходи на полігонах до загального обсягу утворених побутових відходів	відсотків
Кількість діючих полігонів, які відповідають вимогам ЄС	одиниць
Кількість діючих полігонів та сміттєзвалищ, які не відповідають вимогам ЄС, але ще функціонують	одиниць
Кількість і територія рекультивованих старих полігонів	одиниць, гектарів
Запобігання утворенню промислових відходів	
Обсяг утворених промислових відходів за категоріями відходів	тонн на рік
Дозволи на здійснення операцій з промисловими відходами	одиниць
Кількість дозволів, виданих на утилізацію промислових відходів (за видами операцій з утилізації)	одиниць
Кількість дозволів, виданих на видалення промислових відходів (за видами операцій з видалення)	одиниць
Перероблення та утилізація промислових відходів	
Кількість перероблених та утилізованих промислових відходів (за видами відходів)	тонн на рік
Кількість перероблених та утилізованих промислових відходів (за видами операцій з утилізації)	тонн на рік
Остаточне видалення промислових відходів	
Кількість видалених промислових відходів (за видами операцій з видалення)	тонн на рік
Кількість полігонів для захоронення промислових відходів	одиниць
Загальна потужність полігонів для захоронення промислових відходів	тонн на рік
Обсяг промислових відходів видалених (захоронених) на полігонах, що відповідають вимогам ЄС	тонн на рік
Інші потужності для видалення (за видами операцій з видалення)	одиниць, тонн на рік
Кількість рекультивованих покинутих місць видалення промислових	одиниць, гектарів

відходів	
Попередження утворення небезпечних відходів	
Кількість утворених небезпечних відході (за видами небезпечних відходів)	тонн на рік
Збирання та перевезення небезпечних відходів	
Охоплення населення послугами із збирання та перевезення небезпечних побутових відходів	відсотків
Кількість дозволів на збирання та перевезення небезпечних відходів	одиниць
Тимчасове зберігання небезпечних відходів	
Обсяг небезпечних відходів, що тимчасово зберігаються на підприємствах (за категоріями небезпечних відходів)	тонн
Перероблення та утилізація небезпечних відходів	
Кількість перероблених та утилізованих небезпечних відходів (за операціями з утилізації)	тонн на рік
Кількість, потужність та фактичні обсяги роботи об'єктів з перероблення/утилізації небезпечних відходів (за видами відходів)	одиниць, тонн на рік
Остаточне видалення небезпечних відходів	
Загальна кількість видалених небезпечних відходів (за видами операцій з видалення)	тонн
Кількість та потужність полігонів для небезпечних відходів	одиниць, тонн на рік
Кількість видалених небезпечних відходів на полігонах, що відповідають вимогам ЄС	тонн
Кількість та потужності для інших операцій видалення небезпечних відходів (за видами операцій з видалення)	одиниць, тонн на рік
Кількість та площа рекультивованих полігонів для видалення небезпечних відходів	одиниць, гектарів
Попередження утворення сільськогосподарських відходів	
Обсяг утворення відходів сільського господарства (за видами відходів)	тонн на рік
Поводження з відходами сільського господарства рослинного походження	
Об'єм біомаси сільськогосподарських відходів, використаних для виробництва енергії	тонн на рік
Обсяг компостованих відходів сільського господарства рослинного походження	-"-
Кількість та потужність комбінованих теплоелектроцентралей, що використовують біомасу	одиниць, тонн на рік
Кількість та потужність підприємств з анаеробного розкладення, які використовують біомасу	-"-
Поводження із сільськогосподарським відходами тваринного походження	
Кількість сільськогосподарських відходів тваринного походження, призначених для різних методів оброблення	тонн на рік
Кількість та потужність підприємств з витоплювання жирів (рендерінгу) з відходів тваринництва	одиниць, тонн на рік
Кількість та потужність підприємств для виробництва компосту з відходів тваринного походження	-"-
Кількість мобільних установок для спалювання відходів тваринного походження у надзвичайних ситуаціях	одиниць
Кількість відходів тваринного походження, видалених до біотермічних ям та скотомогильників	тонн на рік
Поводження із тваринними екскрементами	
Кількість тваринних екскрементів, використаних для внесення у ґрунт	-"-
Кількість тваринних екскрементів, призначених для компостування та	-"-

анаеробного розкладення	
Тимчасове зберігання та видалення агрохімічних відходів	
Кількість непридатних для використання агрохімічних відходів, що перебувають на зберіганні	тонн
Кількість непридатних для використання агрохімічних відходів, видалених на підприємствах, що мають відповідну ліцензію	тонн на рік
Кількість непридатних для використання агрохімічних відходів, експортованих для видалення	-“-
Перероблення та утилізація сільськогосподарських відходів	
Перероблені та утилізовані сільськогосподарські відходи (за видами операцій з утилізації)	-“-
Кількість та потужність підприємств з перероблення та утилізації сільськогосподарських відходів (за видами відходів)	одиниць, тонн на рік
Остаточне видалення сільськогосподарських відходів	
Загальна кількість видалених сільськогосподарських відходів (за видами операцій з видалення)	тонн
Запобігання утворенню відходів будівельно-ремонтних робіт	
Кількість утворених відходів будівельно-ремонтних робіт (за видами відходів)	тонн на рік
Перероблення та утилізація відходів будівельно-ремонтних робіт	
Кількість перероблених та утилізованих відходів будівельно-ремонтних робіт (за видами операцій з утилізації)	-“-
Кількість відходів будівельно-ремонтних робіт, використаних для зворотного засипання	-“-
Кількість та результати роботи оброблювальних/перероблювальних підприємств для відходів будівельно-ремонтних робіт за областями	одиниць, тонн на рік
Остаточне видалення відходів будівельно-ремонтних робіт	
Загальна кількість захоронених відходів будівельно-ремонтних робіт	тонн на рік
Кількість захоронених відходів будівельно-ремонтних робіт на полігонах, що відповідають вимогам ЄС	-“-
Кількість та потужність полігонів, що спеціалізуються на відходах будівельно-ремонтних робіт	одиниць, тонн на рік
Утворення відходів упаковки	
Кількість випущеної на ринок упаковки, у тому числі: скляної упаковки; пластикової упаковки; паперової і картонної упаковки; металевої упаковки; дерев’яної упаковки	тонн на рік
Перероблення та утилізація відходів упаковки	
Кількість перероблених відходів упаковки, у тому числі: скляної упаковки; пластикової упаковки; паперової і картонної упаковки; металевої упаковки; дерев’яної упаковки	-“-
Частка перероблених відходів упаковки, у тому числі: скляної упаковки; пластикової упаковки; паперової і картонної упаковки; металевої упаковки; дерев’яної упаковки	відсотків
Кількість утилізованих відходів упаковки, у тому числі: скляної упаковки; пластикової упаковки; паперової і картонної упаковки; металевої упаковки; дерев’яної упаковки	тонн на рік
Частка утилізованих відходів упаковки, у тому числі: скляної упаковки; пластикової упаковки; паперової і картонної упаковки; металевої упаковки; дерев’яної упаковки	відсотків
Запобігання утворенню відходів електричного та електронного	

обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	
Кількість зібраних відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	тонн на рік
Кількість зібраних відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	тонн на особу на рік
Збирання та перевезення відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	
Охоплення населення послугами з роздільного збирання відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	відсотків
Охоплення населення послугами із збирання та перевезення відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів, що надаються приватними компаніями	відсотків
Повторне використання, перероблення та утилізація відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	
Кількість утилізованих та перероблених відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	тонн на рік
Кількість відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів, які використано повторно	тонн на рік
Кількість пунктів приймання/збирання відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	одиниць
Кількість та потужність підприємств для оброблення відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	одиниць, тонн на рік
Запобігання утворенню медичних відходів	
Кількість утворення медичних відходів (за категоріями відходів)	тонн на рік
Об’єкти для оброблення медичних відходів	
Кількість та потужність установок для спалювання медичних відходів для закладів охорони здоров’я	одиниць, тонн на рік
Заклади охорони здоров’я, в яких наявні автоклави для медичних відходів із зазначенням кількості та потужності	одиниць, тонн на рік
Заклади охорони здоров’я, в яких наявні мікрохвильові засоби для дезінфекції медичних відходів із зазначенням кількості та потужності	одиниць, тонн на рік
Оброблення та видалення медичних відходів	
Загальна кількість спалених медичних відходів	тонн
Загальна кількість дезінфікованих медичних відходів перед їх захороненням	тонн
Кількість медичних відходів, видалених у неналежний спосіб	тонн

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

За приведеною оцінкою відсутня ймовірність транскордонних наслідків в результаті прийняття проекту Стратегії управління відходами у Закарпатській області до 2030 року. Крім того проектом не передбачено місце розташування об'єктів інфраструктури, що унеможливлює встановленню ймовірних наслідків.

Рекомендується приділити особливу увагу оцінці ймовірних транскордонних наслідків при розробці регіонального плану управління відходами Закарпатської області до 2030 року.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Цей Звіт містить аналіз наслідків прийняття рішення обласної ради "Про затвердження Стратегії управління відходами у Закарпатській області до 2030 року", спрямованого на виконання завдань Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року", схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2017 р. № 820-р .

Стратегія визначає головні напрями регулювання у сфері управління з відходами з урахуванням європейських підходів з питань управління відходами, конкретні суспільно-політичні, інституційні, організаційно-технічні, регуляторні, технологічні заходи, відповідальних виконавців та строки їх здійснення.

Ситуація з утворенням та управлінням відходами в області вимагає кардинальних змін та реформування всієї галузі. Об’єкти поводження з відходами поступово перетворюються на джерела забруднення навколишніх територій і поверхневих та підземних вод. Особливо критична ситуація склалась з небезпечними відходами.

Окрім значних економічних втрат від невикористання вторинних ресурсів, має місце значний негативний вплив на стан здоров’я населення.

Негативний вплив відходів та місць їх накопичення на довкілля та здоров’я населення фіксується усіма суб’єктами системи екологічного моніторингу, через інші фактори впливу забруднення атмосферного повітря, підземних та поверхневих вод, ґрунтів.

Виконання заходів Стратегії не загрожує територіям з природоохоронним статусом, які є найбільш чутливими елементами територіальних екосистем, заходи сприятимуть вирішенню окремих проблем з відходами на природоохоронних територіях.

Заходи Стратегії не суперечать міжнародним угодам, державним програмам та планам, а навпаки спрямовані на їх безумовне дотримання та виконання.

Довгострокові наслідки від прийняття Стратегії важко переоцінити, оскільки передбачається заміна більшості застарілих об’єктів управління відходами, що не відповідають вимогам екологічної безпеки, на нові сучасні інженерні споруди.

З метою запобігання, зменшення та пом’якшення можливих негативних наслідків від реалізації Стратегії передбачено здійснювати заходи з мінімізацією можливих ризиків.